

ΠΟΛΙΧΝΙΑΤΙΚΟΣ Λόγος

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ
ΣΤΑ ΜΕΛΗ

ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΠΟΥ ΕΚΔΙΔΕΙ ΤΟ Δ.Σ. ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ «Ο ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΣ ΛΕΣΒΟΥ» • ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗ 147, 114 72 ΑΘΗΝΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΤΕΛΕΩΣ
ΚΑΑ
Αριθμός
01-4558

ΤΕΥΧΟΣ 142 • ΑΠΡΙΛΙΟΣ-ΜΑΪΟΣ-ΙΟΥΝΙΟΣ 2015

Το καλοκαίρι στο χωριό

Όπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτος ο καθένας με γνώμονα τα οικονομικά του υπολογίζει, προσπαθεί, σκέπτεται, διατάζει και στο τέλος αποφασίζει το πολύπλοκο όνειρο του καλοκαιριού: Να πάει στο χωριό, στη γενέτειρα, στον τόπο που μεγάλωσε, που πήγε σχολείο, που ανδρώθηκε ή που έκανε όνειρα για το μέλλον.

Έτσι λοιπόν γίνεται το πρόγραμμα για τις λίγες διακοπές. Και λέμε λίγες, ακολουθώντας τις σοφές παροιμίες που βγαίνουν αληθινές. «Κάθε πέρυσι και καλύτερα».

Οι συγχωριανοί μας που ζουν σε κάθε μέρος της γης, θέλουν να επισκεφτούν τον τόπο τους, να απολαύσουν λίγες μέρες ξεκούρασης, ηρεμίας, ξενοιασιάς ή πολύ περισσότερο να συναντήσουν τους συγγενείς, φίλους και συγχωριανούς τους.

Έτσι το χωριό μας επανέρχεται σε ανεβασμένους ρυθμούς με αποκορύφωμα τον Αύγουστο όπου οι αφίξεις είναι στο ζηνίθ.

Πίνοντας το πρωί στην Σκάλα και στη Νυφίδα καφέ αρχίζει η κουβέντα και οι παρέες μεγαλώνουν όπου αργότερα έρχεται η ώρα του ούζου με τη σαρδέλα και αρχίζουν

οι ιστορίες από το παρελθόν, ιστορίες παιδικές, πλάκες ή παθήματα, στιγμές ευχαρισίες, όμορφες και χαλαρές που ανεβάζουν την διάθεση.

Μετά έρχεται η ώρα του μπάνιου στις παραλίες της Σκάλας, της Νυφίδας και των Βατερών. Σκέτη απόλαυση και δροσιά στα καταγάλανα νερά του χωριού μας.

Τα βράδια οι συζητήσεις είναι πιο «φιλοσοφημένες», πολιτική κατάσταση, οικονομική κρίση, ποδόσφαιρο, με την απαραίτητη ένταση και φόρτιση της στιγμής.

Αλλά αυτό σημαίνει διακοπές, να έχει απ' όλα ο μπαξές!

Πολλοί είναι οι τυχεροί γιατί στο διάστημα των διακοπών τους βρίσκονται σε εκδηλώσεις, ομιλίες, χορούς, θεατρικά και άλλα δρώμενα που γίνονται από συλλόγους και φορείς.

Πάνω σ' αυτούς τους ρυθμούς κυλάει το καλοκαίρι στο χωριό, που στο τέλος Αυγούστου σηματοδοτεί τη λήξη του και οι διακοπές τελειώνουν, οι συγχωριανοί μας επιστρέφουν στα μεγάλα αστικά κέντρα και στις δουλειές τους.

Καλό καλοκαίρι, να είμαστε όλοι καλά και να επιστρέψουμε γεροί, δυνατοί με γεμάτες τις μπαταρίες για να ανταποκριθούμε στη συνέχεια.

Δ.Σ.

Να φρουκαλιώ τη θάλασσα

...να κόψου δυο γαρύφαλλα
Να κάνου φρουκαλίτσα
Να φρουκαλιώ τη θάλασσα
Να 'ράζουν τα καΐκια...

Δεν είναι εύκολη δουλειά να προσδιοριστεί ο χρόνος και ο τόπος, που φτιάχτηκε το τραγούδι απ' τους προγόνους μας, για χάρη του τροπαιοφόρου μεγαλομάρτυρος Αγίου, του προστάτη του ανέκαθεν ταλαιπωρημένου λαού της ράτσας μας. Η ανάλυση και οι πληροφορίες, που μπορούν να βγουν από τους στίχους του, ας αφευθούν στους ειδήμονες του είδους κι ας μας επιτραπεί να σταθούμε μόνο σε μια πληροφορία, ένα σημείο του δημοτικού αυτού τραγουδιού, που μιλάει για την καθαριότητα της θάλασσας. Εδώ δεν χρειάζονται φιλόλογοι και αναλυτές, χρειάζονται μόνο άνθρωποι ευαισθητοποιημένοι.

Το τραγούδι θα φτιάχτηκε πριν από μερικούς αιώνες κάπου στην Αιολική Γη, στα παράλια της Μικράς Ασίας, στον Μυτιληναίων Αιγιαλό ή στο ίδιο το νησί της Λέσβου, αφού μιλά για καΐκι, που άραξε σε λιμάνι καθαρό σκουπισμένο με φρουκαλίτσα καμωμένη με μυρωμένα γαρύφαλλα. Ο ρομαντισμός στο αποκορύφωμά του τότε, που οι θάλασσες ήταν ακόμα πεντακάθαρρες και δεν είχαν ανάγκη από ανθρώπινο σκούπισμα της φύσης η πρόνοια αρκούσε.

Κι όμως...! Οι μακρινοί εκείνοι πρόγονοί μας, που δεν είχαν ακούσει τις έννοιες των ρύπων, της ρύπανσης και της μόλυνσης, είχαν την ευαισθησία να φροκαλούν (να φιλοκαλούν) και τη θάλασσα ακόμα, για

να αράζουν σε λιμάνι παστροκό τα καΐκια. Μπορεί να ήταν η φροκαλιά τους από σπάρτα (σπαρτεύω - παστρεύω - πάστρα) κι από βούρλα, ωστόσο φιλοκαλούσαν γύρω από το χώρο τους. Είχαν την αίσθηση της φιλοκαλίας. Το τραγουδάκι μάς δείχνει πως, πέρα από την ποιητική ανάταση, οι άνθρωποι είχαν αρθεί και σε υψηλά κοινωνικά επίπεδα, αφού είχαν αισθανθεί την ανάγκη να κρατούν καθαρά τα αραξοβόλια των καϊκιών τους. Εμείς σήμερα σε ποιο επίπεδο βρισκόμαστε;

ΣΚΑΛΑ ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΥ

Φροκάλι με τα βούρλα, με τα σπάρτα ή με δυο γαρύφαλλα να κάνουμε, για να σκουπίσουμε το λιμάνι της Σκάλας; Τι να πρωτοβγάλουμε πάνω από το μουράγιο, πώς να ξεκολλήσουμε τα δίχτυα από τα βράχια του μώλου, πώς να μαζέψουμε απ' το βυθό του, τα σχοινιά, τις άγκυρες, τα πλαστικά, τις πεταμένες μπαταρίες; Από τα χρόνια του τραγουδιού κάναμε ένα βήμα μπροστά, ή κάναμε πολλά πίσω;

Κρυβόμαστε όλοι πίσω από την ανωνυμία, φορτώνουμε σα σχολιαρόπαιδα τις ευθύνες μας στους άλλους και πλάθουμε έναν αόρατο φταιχτή, για να του φορτώ-

σουμε τις συλλογικές μας αμαρτίες, για να καθαρθούμε ατομικά. Κι έτσι όχι μόνο δεν αισθανόμαστε καμιά υποχρέωση να συμβάλουμε στην καλαισθησία του χώρου, αλλά μια και βλέπουμε τα πάντα ακατάστατα, προσθέτουμε ανενδοίαστα και αναίσχυντα και τη δική μας συμβολή στην ακαταστασία.

Σ' όλα αυτά ακούγεται το «ακαταμάχητο» επιχείρημα: «Εδώ είναι ψαρολίμανο, δε γίνεται διαφορετικά. Όποιος δεν μπορεί να το ανέχεται, ας μην έρχεται». Το επιχείρημα είναι ίσως ακαταμάχητο, κατά τη γνώμη μερικών, αλλά δεν έχει καμιά αντοχή σε μια στοιχειωδώς λογική επεξεργασία:

1. Κανείς στην Ελλάδα δεν μπορεί να οικειοποιηθεί δημόσιο χώρο. Άρα το λιμάνι ανήκει σε όλους που θα θελήσουν να περπατήσουν στο μουράγιο του, ή να αράξουν τα πλεούμενά τους.

2. Κανείς δεν έχει το δικαίωμα να κάνει δύσκολη τη ζωή των επισκεπτών του λιμανιού. Ας σκεφτούμε μόνο τι θα συμβεί, αν κάποιος μπερδεύει στα πεταμένα δίχτυα και σχοινιά και χτυπήσει κάπως σοβαρά. Αν τύχει να είναι λίγο «αναποδισμένος» ούτε ψύλλος στον κόρφο του ιδιοκτήτη των σχοινιών και των δίχτυων.

3. Η ακαταστασία του χώρου του λιμανιού χαρακτηρίζει όλο το χωριό. Ο ξένος θα κάνει τα σχόλια του για τον Πολιχνίτο και δεν θα ψάξει να βρει τους υπεύθυνους. Με ποιο δικαίωμα, λοιπόν, κάποιος γίνεται η αιτία για δυσφήμιση του χωριού τους;

4. Οι κάδοι των απορριμμάτων σ' όλη

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 3

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Δημιουργίας Δικτύου Εθελοντών Αιμοδοτών

Αγαπητοί φίλοι,

Σε οικογενειακό επίπεδο, όλοι μας έχουμε βρεθεί κατά το παρελθόν στη δίνη ενός σοβαρού προβλήματος υγείας και στην επείγουσα ανάγκη να βρούμε αίμα. Και είναι πραγματικά εξαιρετικά δυσάρεστο την ώρα του πόνου και της αγωνίας για την εξέλιξη της υγείας των προσφιλών μας προσώπων, να χρειάζεται να ασχοληθούμε με διαχειριστικά θέματα όπως το να βρούμε αιμοδότες που θα μπορούσαν να προσφέρουν τις απαραίτητες φιάλες αίμα προκειμένου να πραγματοποιηθεί μια προγραμματισμένη ή έκτακτη χειρουργική επέμβαση.

Ο Σύλλογος Πολιχνιατών της Αθήνας αναλαμβάνει την πρωτοβουλία της δημιουργίας ενός δικτύου εθελοντών αιμοδοτών προκειμένου να βοηθά σε συστηματική βάση τους συγχωριανούς μας

που έχουν ανάγκη από αίμα. Για το σκοπό αυτό, καλούμε όσους από εσάς έχετε τη δυνατότητα και τη θέληση να δίνετε αίμα να επικοινωνήσετε με κάποιο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου και να μας δηλώσετε τη διαθεσιμότητά σας για συμμετοχή στο δίκτυο και το κινητό σας τηλέφωνο.

Κάθε φορά που κάποιος συγχωριανός μας θα έχει ανάγκη από αίμα θα μπορεί να απευθύνεται στο Σύλλογο, ο οποίος με μήνυμα (sms) στο κινητό τηλέφωνο θα ειδοποιεί τα μέλη του δικτύου των εθελοντών αιμοδοτών για την ανάγκη που υπάρχει. Με τη σειρά τους όσα από τα μέλη του δικτύου έχουν τη δυνατότητα τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή να ανταποκριθούν, θα μπορούν να πάνε σε κάποιο νοσοκομείο (χωρίς άλλες δεσμεύσεις) και να δώσουν αίμα για το συγχω-

ριανό μας που έχει ανάγκη.

Σημειώνουμε, ότι η συμμετοχή σας στο δίκτυο δεν απαιτεί να δώσετε αίμα προκαταβολικά, αλλά στοχεύει στη δημιουργία μιας ομάδας εθελοντών στην οποία θα μπορούμε ως Σύλλογος να απευθυνόμαστε όποτε υπάρχει σχετική ανάγκη. Στους δύσκολους καιρούς που ζούμε η κοινωνική αλληλεγγύη είναι ίσως το πιο αποτελεσματικό όπλο που έχουμε προκειμένου να βελτιώσουμε τις ζωές μας. Γι' αυτό και σας καλούμε να ενισχύσετε με τη συμμετοχή σας την προσπάθεια αυτή, χαρίζοντας ζωή.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου
Πολιχνιατών Αθήνας

Ένα κόσμημα στα ... αζήτητα

Εγκαταλελειμμένο στην τύχη του παραμένει εδώ και αρκετά χρόνια το Δημοτικό Στάδιο Πολικνίτου. Η εικόνα του δημιουργεί εύλογα ερωτήματα και αλγεινή εντύπωση τόσο στους κατοίκους όσο και στους επισκέπτες.

Αλλά, και αυτό είναι το σπουδαιότερο, στερεί από τους νέους το δικαίωμα στην άθληση. Από την εποχή που κατασκευάστηκε μέχρι σήμερα, δεν έτυχε καμιά προσπάθειας συντήρησης. Τα προβλήματά του εστιάζονται κυρίως: στην κακή κατάσταση που παρουσιάζουν οι κερκίδες σε πολλά σημεία των οποίων έχει αρχίσει να φαίνεται ο οπλισμός, στις τουαλέτες, στα αποδυτήρια αλλά και στους υπόλοιπους χώρους.

Αυτά ήτανε που στέρησαν από τον Α.Ο.Π. τη συμμετοχή στο τοπικό πρωτάθλημα για κάποια χρόνια. Από κατασκευαστικής πλευράς, σύμφωνα με τη γνώμη ανθρώπων που γνωρίζουν, ο αγωνιστικός χώρος είναι από τους καλύτερους που διαθέτει το νησί. Οι διαστάσεις του είναι 104x57 μ., η δε περίμετρος του στίβου υπολείπεται κατά 50 μ. από αυτόν του Ολυμπιακού Σταδίου Αθήνας και μπορούν ταυτόχρονα να αγωνίζονται 6 αθλητές, καθιστώντας το ολυμπιακών προδιαγραφών.

Και όμως, αυτό το τόσο σημαντικό αλλά και χρήσιμο έργο, παραμένει ξεχασμένο από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, στην οποία ανήκει, αλλά και από τον Ο.Π.Α.Π. ο οποίος σε παλαιότερη διαφήμισή του έλεγε πως δεν αφήνει τίποτα στην τύχη του. Δεν φρόντισε να γίνει όμως το ίδιο και με το Δημοτικό Στάδιο Πολικνίτου.

Βέβαια, οι δημοτικοί άρχοντες προσπάθησαν να

δώσουν λύση τόσο με την κατασκευή του γηπέδου στα Βασιλικά, το οποίο είχε πολύ μικρότερες δυνατότητες αλλά και αυτό, λόγω εγκατάλειψης, παρουσιάζει την ίδια κατάσταση.

Αλλά και με κάποιες παρεμβάσεις από την προηγούμενη Δημοτική Αρχή, κυρίως στο χώρο των αποδυτηρίων, με αποτέλεσμα ο Α.Ο.Π. να επανέλθει σε αγωνιστική δράση και μάλιστα να κάνει μια καλή χρονιά στην Α' τοπική κατηγορία.

Την ίδια στιγμή που άλλα δημοτικά διαμερίσματα, αφού ελέω Καλλικράτη οι Δήμοι δεν υφίστανται πλέον, καταφέρνουν στις περιοχές τους να δημιουργήσουν σύγχρονες εγκαταστάσεις.

Απαιτείται λοιπόν σύντομα, προτού ο φθοροποιός χρόνος ολοκληρώσει το καταστροφικό του έργο, έστω και σε εποχή βαθιάς οικονομικής κρίσης, ο Δήμος Λέσβου να διεκδικήσει χρήματα από Ευρωπαϊκά Προγράμματα για μια σοβαρή συντήρηση, ούτως ώστε να είναι κατάλληλο για χρήση από τους νέους της περιοχής αλλά να δώσει τη δυνατότητα στον Πολικνίτο να διεκδικήσει σημαντικές αθλητικές διοργανώσεις που τόσο τις έχει ανάγκη η περιοχή. Για να ξαναρχίσουν και πάλι να διοργανώνονται τα «Δεληγιάνεια», όπως παλιότερα, στη μνήμη του μεγαλύτερου ευεργέτη του Πολικνίτου Κωνσταντίνου Δεληγιάννη.

ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ

ΑΞΕΧΑΣΤΟΙ ΠΟΛΙΧΝΙΑΤΕΣ

Ένας άκαρδος μεγαλοκτηματίας

Πολλές φορές σήμερα ακούμε τους χωριανούς μας να διαμαρτύρονται για τις ελιές. «Δεν είναι κατάσταση αυτή, να παίρνει ένα μέρος λάδι ο νοικοκύρης και τρία, τέσσερα μέρη ο νοικοκυράς». Είναι σωστό κι έχουν δίκιο.

Όμως, αν θέλουμε να είμαστε ειλικρινείς, πρέπει να παραδεχτούμε ότι και πολύ παλιά τα πράγματα πάλι δεν ήταν δίκαια. Απλά ήταν αντίστροφα. Το πάνω χέρι το είχε ο κτηματίας. Οι εργάτες δούλευαν για ένα κομμάτι ψωμί κι αν έβρεχε, γύρω στις 12, το μεροκάματο πήγαινε υπέρ πίστεως. Με τα «κισίμια», άλλη εκμετάλλευση.

Σχεδόν όλοι οι μεγαλοκτηματίες, για να εξασφαλίσουν μεγαλύτερα έσοδα, όταν γίνονταν οι πλειοδοτικοί διαγωνισμοί, έβαζαν δικούς τους πληρωμένους ανθρώπους να τα «χτυπάνε». Οι διαγωνισμοί αυτοί γίνονταν στα καφενεία του χωριού, δίνονταν τα χέρια παρουσία όλων των άλλων κι ο λόγος αυτός μετρούσε κάτι παραπάνω από γραπτό συμβόλαιο.

Κάπως έτσι την έπαθε και ο παππούς μου. Δεν τα υπολόγισε καλά κι όχι μόνο δεν κέρδισε, αλλά μπήκε και μέσα. Η γιαγιά μου όλη τη μέρα μάζευε ελιές κι έκλαιγε. «Για βάλι, έλεγε, να σκουτουνομάστι στη δλειά, να βριχόμαστι, να παιδευόμαστι τζάμπα τσι βιρισιέ! Κι από πάνω να αδειάζουμε τζάμπα του ντρουβά!».

Στο τέλος, ο παππούς έπεσε στα πόδια του κτηματία παρακαλώντας τον να δεχτεί να του δώσει όσο συμφώνησαν, γιατί θα έπρεπε να βγάλει ο φτωχός κι απ' το δικό του κιούπι. Τον ικέτευσε:

-Τζάνουμι! Του είπε. Να σκεφτείς τα τέσσερα μουρά μ' Ελα, πάρε απ' τη μηχανή όλο το λάδι που θα βγάλω, αλλά άφησε ανέγχιτο το λάδι του σπιτιού μου.

Η απάντηση παγερή και κοφτή:

-Τι να σι κάνου βρε Γιώρ; Να μην τα χτυπάς! (να μην συμμετείχε, δηλαδή, στον πλειοδοτικό διαγωνισμό).

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

Να φρουκαλιώ τη θάλασσα

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 1

την έκταση του παραλιακού δρόμου είναι ένα ακόμα πρόβλημα. Στην οικονομική κρίση που περνάμε, το τακτικό άδειασμα των κάδων είναι κάπως δύσκολο. Άρα ξεπερνώντας τις αδυναμίες μας πρέπει, επιτέλους, να αρθούμε πάνω από τον εθνικό μας αυτισμό και ο καθένας χωριστά και όλοι μαζί συλλογικά, να αλλάξουμε συμπεριφορά στη διαχείριση των απορριμμάτων μας

5. Όλα τα παραπάνω για να έχουν διάρκεια και αποτελεσματικότητα, πρέπει να είναι συνειδητές επιλογές μας. Ωστόσο στους καλοκαιρινούς μήνες πρέπει να εφαρμόζονται αναγκαστικά, για να δείχνει ο τόπος μας, έστω και υποκριτικά, άλλο πρόσωπο στους ξένους. Το «ακαταμάχητο επιχείρημα» πρεσβεύει πως δεν μας πειράζει αν δεν έλθουν οι ξένοι! Ο πειρασμός να μας ξεφύγει κάποιος χαρακτηρισμός είναι επίσης «ακαταμάχητος», αλλά θα τον πολεμήσουμε με λίγη λογική: Πόσα επαγγέλματα θα ωφεληθούν από τους επισκέπτες; Στα νησιά των Κυκλάδων, που έχουν κα-

ταλάβει κι έχουν φάει ψωμί από τους ξένους, κάθε αυγή σκουπίζουν και αβεστώνουν τους δρόμους και τα πεζοδρόμια, όλοι ανεξαιρέτως με δική τους πρωτοβουλία, για να βρει τον τόπο τους ο ήλιος πεντακάθαρο και λαμπερό. Εμείς περιμένουμε να νυχτώσει για να ριζούμε στους κάδους τα πιο βρωμερά μας απορρίμματα... με τα γνωστά επακόλουθα.

Μπροστά μας έχουμε ακόμα ένα Καλοκαίρι. Στην Ελλάδα δεν είναι μια από τις τέσσερις εποχές είναι η εποχή που περιμένουμε κι εμείς και οι ξένοι. Ο ήλιος μας, η θάλασσά μας, το κλίμα μας, η φύση μας κάνει τον τόπο μας κάτι το ξεχωριστό. Το Ελληνικό Καλοκαίρι είναι το μεγάλο πλεονέκτημα των Ελλήνων. Αν σ' αλήθεια ήμασταν ο έξυπνος λαός, όπως θέλουμε να πιστεύουμε, ένα τέτοιο θεϊκό δώρο δε θα το αφήναμε, σε καμιά μεριά της χώρας μας, ανεκμετάλλευτο. Ας πολεμήσουμε λοιπόν φέτος τα «ακαταμάχητα επιχειρήματα» και τον κακό μας εαυτό, για να μεταμορφώσουμε τον χώρο μας σε έναν τόπο που δεν θα διώχνει τους ξένους.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ-ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Π. ΣΑΒΒΑΣ ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΔΙΠΛΩΜΑ ΣΤΟ ΑΣΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ - ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ
Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 21, 2ος όροφος, ΜΥΤΙΛΗΝΗ - Τηλ. 22510 26655 • κιν. 6974707156

M. & Π. ΝΕΡΑΝΤΖΗ Ο.Ε.
ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ - ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΦΟΔΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑ - ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ - ΑΝΘΗ ΜΕΛΕΤΕΣ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ - ΧΩΜΑΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ - ΠΕΡΙΦΡΑΣΕΙΣ
Τηλ. 22520 42989
1ο χλμ. ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΥ-ΒΡΥΣΑΣ

Σύμβουλος Ασφαλίσεων
ΜΑΡΙΑ ΘΕΟΔΩΡΗ-ΣΑΛΑΒΟΥ
ΤΖ. ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΥ 1 (έναντι Τελεωνείου)
2ος όροφος, ΜΥΤΙΛΗΝΗ
Υψηλής ποιότητας ασφαλιστικά προϊόντα από αξιόπιστες εταιρείες στο μικρότερο δυνατό κόστος.
τηλ. 22510 46611, 6978 091235 fax: 22510 46622
email: m.theodori@yahoo.gr

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ - ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ - ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ-ΓΡΑΦΕΙΩΝ-ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ
Εξειδικευμένα συνεργεία όλων των ειδικοτήτων
ΑΡΙΣΤΕΣ ΤΙΜΕΣ-ΕΓΓΥΗΣΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ
Καλέστε μας στο χώρο σας χωρίς επιβάρυνση, να σας δείξουμε τις ιδέες μας.
ΕΔΡΑ ΑΘΗΝΑ- ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΑ
ΤΗΛ. 6997973137, 6939030315 κ. ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΔΕΛΛΗΣ

Η Βόλτα

Γράφει η **Μ. ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ**

Η γυμναστική αποδίδει πολλά οφέλη στον εαυτό μας. Όχι μόνο στο σώμα μας, αλλά και στην ψυχή μας. Είναι εκείνες οι ορμόνες που μας κάνουν να νιώθουμε πιο όμορφα. Οι ενδορφίνες που μας χαρίζουν ευεξία αλλά και χαλάρωση. Το σώμα μας πρέπει να κινείται για να μπορεί να ζει! Η κίνηση χρειάζεται για να κυλάει η ζωή και να γυρίζει η γη! Δεν γνωρίζω αν σε άλλο μέρος της πατρίδας μας ο ήλιος είχε ποτέ τη σημασία και το περιεχόμενο που είχε στο δικό μας χωριό.

Όυτε γνωρίζω επίσης πότε καθιερώθηκε η «βόλτα», ο περίπατος δηλαδή από τα Κυβέλια περίπου και μέχρι το Ξερόκαμπο, ως ύψιστη μορφή ψυχαγωγίας και όχι μόνο.

Εγώ γεννημένη το 1956, την έφτασα, όπως λένε οι παλαιότεροι, στον κολοφώνα της.

Κυριακή απόγευμα (τότε οι Κυριακές είχαν την τιμητική τους) μετά από βασανιστική αναμονή μιας εβδομάδας, επιστρατεύσαμε ότι τέλος πάντων διέθετε η πενιχρή γκαρνταρόμπα μας και αγκαζέ με την παλιοπαρέα, στο παρό (παρόν).

Μάταιες οι νουθεσίες του αυστηρού κηδεμόνα. «Λόγιαξι πριν σκουτινάς να είσι στου σπίτ».

Μα είναι δυνατόν; Πριν σκοτεινιάσει; Μέσα στο σκοτάδι θα δεις και κάτι - κάποιον, τέλος πάντων (οξύμωρο ακούγεται, αλλά πιστέψτε με ρεαλιστικό) ενδιαφέρον, θα ανταλλάξεις και μια ψιθυριστή κουβέντα στο βαιμό ενός πρωτόγονου φλερτ.

Και την κούραση, πού την βάζεις;

Ατέλειωτο πήγε-έλα στην ίδια διαδρομή σαν τον Τάνταλο, που για μας κάθε φορά φαινόταν διαφορετική και άκρως ενδιαφέρουσα.

Αν είχαμε δε και τη τύχη στα εξοχικά κέντρα τους καλοκαιρινούς μήνες, ένθεν και ένθεν του ιστορικού Ξερόκαμπου να εμφανίζεται μαζί με το συγκρότημα και η «ντιζέζ», είχαμε να ασχοληθούμε για όλη την εβδομάδα.

Με περισσή υποκρισία απορρίπταμε μετά βδελυγμίας αυτό που βλέπαμε, στο βάθος όλες είχαμε ερωτηματικά για μια γυναίκα επανάσταση που άρχισε να φαίνεται στον μακρινό ορίζοντα.

Οι τύψεις και οι ενοχές που και σήμερα καταστρατηγήσαμε, το ωράριο και το άγχος για την καθιερωμένη κατσάδα της επιστροφής ουδέποτε μας πτόησαν.

Ο τόπος κλειστός, δύσκολες οι έξωθεν επιρροές, οι πιο καινοτόμες, ας πούμε. Έλεγχος και στην αναπνοή.

Πού να τολμήσεις να κάνεις ένα υποτυπώδες μακιγιάζ και πού χρήματα για καλλυντικά.

ΠΗΝΕΛΟΠΗ ΣΑΡΙΖΟΓΛΟΥ
ΤΕΛΕΙΟΦΟΙΤΗ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ
ΠΑΝ/ΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
ΠΑΡΑΔΙΔΕΙ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΓΑΛΛΙΚΩΝ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΕΠΙΠΕΔΑ Α1, Α2, Β1, Β2, Sorbone C1, Sorbone C2
Τηλ. 6948 042772

ΤΑΞΙ ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΥ
ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΧΑΤΖΗΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ
ΤΗΛ ΠΙΑΤΣΑΣ: 22520 42444,
WHAT'S UP: 6989 411054,
ΚΙΝ.: 6932 264529 & 22520 41355

Ευρηματικότητα όμως παροικιωδής. Φροντίζαμε στις τσέπες μας να έχουμε χρωματιστές κιμωνιές (σκιές). Έτσι το μακιγιάζ γινόταν στο δρόμο και στην επιστροφή το ντε-μακιγιάζ.

Τα μάτια κατακόκκινα από το τρίψιμο στην επιστροφή και η μάνα να αναρωτιέται γιατί.

Μπορεί άραγε η σημερινή νεολαία να καταλάβει τι είδους διασκέδαση ήταν για μας «η βόλτα»;

Οι σημερινοί νέοι που ζουν εικονικά πίσω από έναν υπολογιστή κι «αράζουν», όπως λένε, στις καφετέριες, ή κουνιούνται μηχανικά σ' ένα επώνυμο κλαμπ;

Είναι πραγματικά άτυχα αυτά τα παιδιά.

Μέσα στην υπερπροσφορά της εποχής τους δύσκολα μπορούν να βιώσουν ζωντανή ανθρώπινη επικοινωνία χωρίς να κινδυνεύουν να μπουν σ' επικίνδυνα ηλεκτρονικά μονοπάτια ή να ξεδέψουν πολλά και άσκοπα χρήματα.

Η εποχή της «βόλτας» έχει περάσει ανεπιστρεπτή, όπως και η εποχή της αθωότητας μαζί με τη νιότη μας αλλά στα φλας μπακ της ζωής μας πάντα θα προβάλλονται εικόνες από έναν κόσμο που δυστυχώς δεν υπάρχει πια και ίσως πρέπει να τον διηγηθούμε στους νεότερους.

ΟΙΚΟ-ΛΟΓΙΚΑ

Του ΤΑΣΟΥ ΜΑΚΡΗ

ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΣΤΟΝ ΤΟΠΟ ΜΑΣ

Νομοθετήματα στο γόνατο

Με τη λέξη «περιβάλλον» σηματοδοτείται η πολυμορφία της φύσης με την ανόργανη μορφή της ύλης, τους άπειρους οργανισμούς της και τις απίθανες αλληλοεξαρτήσεις τους με τρόπο τέτοιο ώστε να πετυχαίνεται ένα υπέροχο συμφωνικό αποτέλεσμα από μια ορχήστρα τέλεια οργανωμένη μέχρι την τελευταία λεπτομέρεια του έργου, που εκτελείται. Ένας μαέστρος έχει διαλέξει τα όργανα, τα έχει τοποθετήσει στην κατάλληλη θέση κι αυτά λειτουργώντας ομαδικά και συντροφικά, εκτελούν τις θελήσεις του. Μιλάμε για το θαύμα της δημιουργίας!

Στη φύση χρειάστηκαν εκατομμύρια χρόνια για να πάρουν τη θέση τους οι ζωντανοί οργανισμοί, φυτικοί και ζωικοί, να βρουν την ισορροπία τους, να διορθώσουν τις παραφωνίες. Κι όταν όλα επιτέλους ρυθμίστηκαν, ήλθε ο άνθρωπος κι άρχισε με τη δύναμη του νου που του χάρισε η φύση, την απορρύθμισή τους. Όταν η απορρύθμιση πλησιάζει την καταστροφή, κάποιιο σοφοί νόδες επεμβαίνουν νομοθετικά, για να επανέλθουν τα πράγματα στην προτέρα τους θέση. Αλίμονο όμως, τις πιο πολλές φορές οι ζημιές είναι ανεπίστρεπτες, ή γιατί η επέμβαση έγινε αργά, ή γιατί έγινε δίχως σωστή μελέτη και γνώση του αντικειμένου.

Στον ελληνικό χώρο και ιδίως στη θάλασσα, συμβαίνουν και τα δυο. Για να αισθανθεί κάθε φορά η εκάστοτε πολιτεία (κυβέρνηση) την ανάγκη να παρέμβει νομοθετικά, θα πρέπει το θέμα να ξεπερνά τη ζημιά και να άπτεται της καταστροφής. Και τότε, όταν δεν θα υπάρχει χρόνος και συνήθως ούτε χρήματα για να γίνει σωστή μελέτη, θα παρθούν μέτρα στο γόνατο. Σε τέτοια περίπτωση συνήθως προσθέτεται μια ακόμη συμφορά πάνω στην προηγούμενη. Στη θάλασσα έχει γίνει πολλές φορές. Και το δυστύχημα είναι πως δεν γίνεται αντιληπτή από τους νομοθέτες. Κανείς δεν έχει την ευθύνη ούτε για την πρώτη, ούτε για την δεύτερη, ούτε που συζητούνται. Ένα μόνο, αμήχανο «γιατί;» πλανιέται από στόμα σε στόμα απονέμοντας αναισχυντα τις ευθύνες σε υπερφυσικά, ίσως, δαιμόνια...

Για να γίνουν τα παραπάνω αντιληπτά, θα πλησιάσουμε μια περίπτωση νομοθετικής παρέμβασης στις αλιευτικές μεθόδους των ψαράδων του Αιγαίου. Πριν από εξήντα περίπου χρόνια απαγορεύτηκε το ψάρεμα με «λεντισιές». Το λέντισμα ήταν ένα παράκτιο, ομαδικό, πολύ στρατηγικό ψάρεμα. Το ασκούσαν στο Αιγαίο οι νησιώτες ψαράδες από πολύ παλιά και έβγαζαν αρκετά και πάντα μεγάλα, διαλεχτά ψάρια. Τότε οι ακτές είχαν ακόμα συναγρίδες, σαργούς, λαβράκια... Για να συνεχίσουν να έχουν, να τα βρίσκουν οι ψαροτουφεκάδες, (τότε άρχισαν συστηματικά το άθλημά τους) το κράτος απαγόρευσε τις λεντισιές. Δεν στεκόμαστε στο αν έκανε καλά

ή όχι, αλλά στο αποτέλεσμα: Τα ψάρια που δήθεν προστατεύτηκαν, χάθηκαν! Μια τέτοια εξέλιξη φαντάζει παράλογη, ωστόσο είναι μια πραγματικότητα. Για να συμβεί αυτό, κάποιος παραλογισμός θα ήταν κρυμμένος στην ανθρώπινη παρέμβαση.

Είναι γνωστό πως το μεγάλο ψάρι τρώει το μικρό. Για να συμβιώσουν λοιπόν τα λαβράκια και οι συναγρίδες, χρειάζονται μικρά ψαράκια, που θα πρέπει να είναι πολλά, για να έχουν πιθανότητες να πιάσουν μερικά για να τραφούν. Όταν οι πληθυσμοί των μικρών ψαριών αραιώνουν και έρχεται η πείνα βασιανιστική, τα μεγάλα ψάρια κάνουν ό,τι και οι άνθρωποι σε ανάλογες περιπτώσεις: μεταναστεύουν... Όταν λοιπόν ο νομοθέτης έχει άγνοια αυτού του βασικού φυσικού νόμου, δεν φτάνει το μυαλό του να προστατέψει το μικρόψαρα των ακτών από τη συμφορά των τυφλών (μικρού διαμετρήματος) δίχτυων και των συρόμενων τρατών, που τα εξολοθρεύουν. Τις τράτες βέβαια τις απαγόρευσε, αλλά πολύ αργά, όταν συμπλήρωσαν τη ζημιά τους. Τα δίχτυα όμως εξακολουθούν το θεάρεστο έργο τους!

Εύκολα θα μπορούσε να κάνει κανείς, με κοινωνική ευαισθησία, τη λογική ερώτηση: Αν απαγορεύσουμε και τα δίχτυα, πώς θα ζήσουν οι άνθρωποι; Και σε τι θα μας χρησιμεύουν τα ψάρια αν μένουν στη θάλασσα αφάρετα; Αν ο νομοθέτης μελετούσε το αντικείμενο, θα ήξερε πως υπάρχει και η λύση του δίχτυου με μεγαλύτερο διαμέτρημα, για να επιβιώνουν οι μικροί οργανισμοί, οι οποίοι θα δώσουν απογόνους και μετά, σε ικανοποιητικό μέγεθος, θα γίνουν και τροφή του ανθρώπου. Τότε μαζί με τα μικρά, θα είχαμε και τα μεγάλα.

Οι λεντισιές και με την απαγόρευση και δίχως αυτήν, είναι τελειωμένη υπόθεση, αφού δεν προβλέφτηκε με νομοθετημένη παρέμβαση η σφαιρική προστασία του οικοσυστήματος. Μπορεί να έγινε τότε παρέμβαση για τους ψαροτουφεκάδες, οι οποίοι έζησαν, είναι αλήθεια, λίγες δεκαετίες παχέων αγελάδων. Η έλλειψη αστυνόμευσης όμως και η εγκληματική ασυδοσία τους αχρήστευσε κι αυτούς. Η απληστία οδήγησε πολλούς απ' αυτούς και μεγάλες ποσότητες να αλιεύουν και χημικές ουσίες να χρησιμοποιούν αχρηστεύοντας τα καταφύγια των ψαριών και τις σπηλιές των βράχων. Αποτέλεσμα γενική καταστροφή!

Πονεμένη είναι και η ιστορία του χταποδιού. Στον Κόλπο Καλλονής αυτό το μαλάκιο ενοεότα από την πληθώρα των οστράκων, που είναι η βασική τροφή του. Η παρουσία του στο οικοσύστημα είναι ευεργετική, επειδή συμβάλλει ου-

σιαστικά στην ισορροπία των ειδών, γιατί αν συνέβαινε ένα είδος να αυξηθεί υπέρμετρα ή να εκλείψει, θα έφερνε καταστροφή, αφού είναι λογικό αποτέλεσμα η αύξηση ενός είδους να συμβαίνει σε βάρος άλλων ειδών και αντίστροφα. Έτσι υπάρχει νομοθέτημα με το οποίο απαγορεύεται η αλίευση χταποδιού, βάρους μικρότερου του μισού κιλού. Ένας άλλος κανονισμός απαγορεύει τα «νταβούλια» (χταποδοπαγίδες) τους καλοκαιρινούς μήνες.

Όμως, μ' αυτές τις δυο απαγορεύσεις, γίνεται μια τρύπα στο νερό, γιατί:

1. Μικρά χταποδάκια κάτω του μισού κιλού, βρίσκουμε όσα θέλετε στις αγορές της Αθήνας και του Πειραιά. Αν, με όποιον τρόπο, καταφέρουν να ξεφύγουν από τη ζώνη ελέγχου του λιμενικού, κανείς άλλος δεν έχει δικαίωμα να ελέγξει τη διάθεσή τους στην αγορά. Σε μερικά ψαρολιμάνια του Σαρωνικού πουλιούνται από τους ψαράδες άφοβα. Το λιμεναρχείο εθελουφυλεί.

2. Στον Κόλπο επιτράπηκε νόμιμα η χρήση των χταποδοπαγίδων (νταβούλια). Ο χώρος όμως είναι μικρός και δε σκάνει αλόγιστη εκμετάλλευση. Οι άνθρωποι είναι άπληστοι. Έπρεπε ή όχι ο νομοθέτης να πάρει στα σοβαρά τους δύο αυτούς παράγοντες; Σιγά μην έσπαζε το κεφάλι του και χαλούσε τη ζαχαρένια του με τέτοια! Αποτέλεσμα: Τα νταβούλια γέμισαν τον Κόλπο, τα χταπόδια λιγότεψαν επικίνδυνα, τα νταβούλια θα αχρηστευτούν, όπως αχρηστεύτηκαν οι λεντισιές, και ο βυθός του Κόλπου θα γεμίσει από μαλλιάρια καβούρια (τροφή κι αυτά των χταποδιών), χρήσιμα μόνο να σχίζουν τα δίχτυα των ψαράδων.

3. Ασυνείδητοι ψαράδες βρίσκουν ανέξοδο τρόπο και τόπο αποθήκευσης των χταποδοπαγίδων τους στη θάλασσα. Τις αφήνουν λοιπόν όλο το καλοκαίρι στον βυθό για να συνεχίζουν το καταστροφικό τους έργο στους ανύποπτους θαλασσινούς οργανισμούς σε βάρος του οικοσυστήματος και οπωσδήποτε των ανθρώπων.

Συμπερασματικά, βρισκόμαστε μπροστά σε μια ακόμη καταστροφή, αποτέλεσμα της ανικανότητάς μας να δούμε σε όλες τις διαστάσεις ένα θέμα και να συντάξουμε ένα ολοκληρωμένο, αποτελεσματικό νομοθέτημα.

Είναι ατέλειωτες οι περιπτώσεις των νομοθετημάτων και του τρόπου εφαρμογής τους, ώστε θα 'πρεπε να γίνει μια ξεχωριστή έρευνα, γι' αυτό το θέμα. Δική μας ευθύνη δεν είναι, εξάλλου δεν έχουμε και τις επιστημονικές γνώσεις να εντυφλήσουμε σε βάθος. Ωστόσο είναι μερικά πράγματα τόσο οφθαλμοφανή που δεν χρειάζεται επιστημονική κατάρτιση για να γίνουν αντιληπτά. Ένα τέτοιο είναι και οι λαγκάμνες, που αξίζει τον κόπο να το δούμε ξεχωριστά στο επόμενο άρθρο.

ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ

Μαλλιάκας Γιώργος MSC
Καθηγητής Φυσικής Αγωγής

Πολλές φορές έχουμε βρεθεί όλοι μας στην ανάγκη να αντιμετωπίσουμε μια δυσάρεστη κατάσταση χωρίς όμως να ξέρουμε πώς να προσφέρουμε πρώτες βοήθειες. Το πιο βασικό είναι να μην πανικοβληθούμε και με ηρεμία (όση μπορούμε να έχουμε εκείνη τη στιγμή..) να κάνουμε τα σωστά βήματα.

Παρακάτω, λοιπόν, θα αναφερθούν οι πιο συνηθισμένες περιπτώσεις:

ΑΙΜΟΡΡΑΓΙΑ ΤΩΝ ΑΚΡΩΝ (ΧΕΡΙΑ - ΠΟΔΙΑ): Βάζουμε τον ασθενή ύπτια χωρίς μαξιλάρι για να κυκλοφορεί το αίμα και στο κεφάλι. Πιέζουμε με πολλές γάζες το σημείο που αιμορραγεί δυνατά και δένουμε πιεστικά με ελαστικό επίδεσμο. Εάν ο ασθενής δεν έχει διακομιστεί στο νοσοκομείο σε μια ώρα τότε η περίδεση ξεσφίγγεται για 1-2 λεπτά να κυκλοφορήσει το αίμα, και ξανασφίγγεται.

ΡΙΝΟΡΡΑΓΙΑ: Βάζουμε το κεφάλι του ασθενή

με μικρή κλίση προς τα πίσω (όχι μεγάλη γιατί υπάρχει κίνδυνος εισροφής από αίμα). Πιέζουμε τη βάση της μύτης και κλείνουμε τα ρουθούνια με βαμβάκι, βρεγμένο σε οξυζενέ κατά προτίμηση.

ΤΡΑΥΜΑΤΑ: Καταρχήν βάζουμε απολυμαντικό π.χ. ΒΕΤΑΔΙΝΕ ή ιώδιο και επιδένουμε καθαρά. Αλλαγές γίνονται κάθε μέρα.

ΔΙΑΣΤΡΕΜΜΑ: Είναι η χαλάρωση ή μικρή ρήξη των συνδέσμων μιας άρθρωσης. Τι κάνουμε: Αρχικά ακινητοποιούμε την άρθρωση και τοποθετούμε πάγο για 10 λεπτά σχεδόν ανά μια ώρα την πρώτη μέρα όπου είναι το οξύ διάστημα. Τέλος, σηκώνουμε το μέλος ψηλά.

ΚΑΤΑΓΜΑΤΑ: Είναι το σπάσιμο του οστού. Α' Βοήθειες είναι η πρόχειρη ακινητοποίηση και η διακομιδή στο νοσοκομείο για να βγάλουμε ακτινογραφία. Η ακινητοποίηση μπορεί να γίνει με πρόχειρα μέσα π.χ. ξύλο-ρούχα.

ΑΣΦΥΞΙΑ: Αυτό συμβαίνει από οποιαδήποτε αιτία που εμποδίζει τον οργανισμό να προσλάβει οξυγόνο. Τι κάνουμε: Τοποθετούμε τον ασθενή ύπτια με το κεφάλι στα πλάγια και τράβηγμα της γλώσσας έξω.

ΤΕΧΝΗΤΗ ΑΝΑΠΝΟΗ: Τοποθετούμε τον ασθενή σε ύπτια θέση και ασκούμε μικρή πίεση του σαγονιού για διάνοιξη του στόματος. Βάζουμε το στόμα μας στο στόμα του ασθενούς και φυσάμε με δύναμη αφού κλείσουμε τη μύτη μας. Τέλος,

απομακρυνόμαστε στη φάση της εκπνοής και ξαναρχίζουμε από την αρχή.

ΠΝΙΓΜΟΣ ΑΠΟ ΘΑΛΑΣΣΙΝΟ ΝΕΡΟ: Είναι η είσοδος υγρού στους πνεύμονες που προκαλεί ασφυξία και καρδιακή ανακοπή. Τι κάνουμε: Πλησιάζουμε τον πνιγμένο από πίσω και συνήθως τον πιάνουμε από πίσω από το σαγόνι ώστε να τον τραβήξουμε έξω από το νερό. Έπειτα, αφαιρούμε το νερό από τον πνεύμονα με τεχνητή αναπνοή και καρδιακές μαλάξεις και φροντίζουμε για την άμεση διακομιδή του στο νοσοκομείο. Η διαδικασία είναι 30 μαλάξεις και μετά 2 αναπνοές μέχρι να μεταφερθεί στο νοσοκομείο.

ΕΓΚΑΥΜΑΤΑ: Τα εγκαύματα διαιρούνται σε τρεις βαθμούς αναλόγως της κλινικής εικόνας που παρουσιάζουν: Πρώτου Βαθμού: Τοπική ερυθρότητα της περιοχής. Δευτέρου Βαθμού: Σχηματισμός φυσαλίδων. Τρίτου Βαθμού: Νέκρωση της περιοχής. Σε μεγάλα εγκαύματα καλύπτουμε με κουβέρτα τον ασθενή και τον διακομίζουμε στο νοσοκομείο. Τι κάνουμε: Σε ελαφρύ έγκαυμα τοποθετούμε κρύα επιθέματα καθώς και αλοιφή για το κάψιμο.

ΔΗΛΗΤΗΡΙΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΕΝΤΟΜΑ: (σφήκες και μέλισσες). Τι κά-

νομε: Αφαιρούμε το κεντρί χωρίς να το σπάσουμε και βάζουμε αντισταμινική αλοιφή καθώς και κορτιζονούχες αλοιφές.

(φίδια) Τι κάνουμε: Κατάκλιση ασθενούς και τοποθετούμε ελαστικό επίδεσμο μεταξύ πηγής και ρίζας του σκέλους. Κάνουμε μια τομή στο δέρμα για να αφαιρέσουμε μεγάλη ποσότητα αίματος. (τσούχρες - θαλασσινά) Τι κάνουμε: Καλό πλύσιμο με νερό και ποτέ τρίψιμο με τα χέρια. Μετά βάζουμε αμμωνία και ύστερα κορτιζόνη.

ΛΙΠΟΘΥΜΙΑ: Είναι η απώλεια αισθήσεως από στιγμιαία έλλειψη αίματος στον εγκέφαλο. Τι κάνουμε: Αρχικά, τοποθετούμε τον ασθενή ύπτια και ανασηκώνουμε τα πόδια. Χαλαρώνουμε τα ρούχα στο λαιμό και με δροσερό νερό κάνουμε εντριβές στο μέτωπο.

